



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

בפני כב' השופט יוסי טופף

התובעת:

מ.ג.א. מוניות בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד איתי שרף

נגד

הנתבע:

בנק מזרחי טפחות בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד יצחק גולדשטיין ועו"ד אברהם גולדשטיין

פסק דין

לפניי תובענה לפיצויי קיום בעקבות פסילת הצעה שהגישה התובעת, כמותמודדת במכרז פומבי, בשל פגמים שנמצאו בערבות הבנקאית שהנפיק עבורה הבנק הנתבע, לצורך השתתפותה במכרז.

הרקע

1. התובעת, חב' מ.ג.א. מוניות בע"מ, הינה חברה פרטית אשר עיקר עיסוקה במתן שירותי הסעה באמצעות מוניות בעיר אילת (להלן: "**התובעת**"). התובעת היא לקוחה ותיקה של בנק מזרחי טפחות בע"מ, הנותן שירותים בנקאיים לפי פקודת הבנקאות, 1941 (להלן: "**הבנק**").
2. התובעת ביקשה להשתתף במכרז פומבי, שפרסמה רשות שדות התעופה (להלן: "**רש"ת**"), אשר כונה: "מכרז פומבי מס' 2013/15/104/10 לקבלת הרשאה למתן שירותים של הסעת נוסעים במוניות, בנסיעות מיוחדות, מנמל התעופה הבינלאומי עובדה לכל חלקי הארץ" (להלן: "**המכרז**").
3. בין המסמכים שנדרשו המציעים לצרף להצעתם למכרז הייתה ערבות בנקאית אוטונומית בלתי מותנית, לפי נוסח מסוים, אשר צורף כנספח לטופס ההצעה למכרז, כערבות לקיום המכרז, בסך של 1,400 ₪, כשהיא בתוקף ממועד הגשת ההצעה ועד ליום 13.06.2013. הובהר במסמכי ההצעה כי: "**למען הסר ספק, מובהר בזאת, כי ערבות לקיום ההצעה אשר לא תהיה בנוסח נספח ד' או נספח ד'-1, לפי העניין, תיפסל וכך גם הצעת המציע או המציעים במשותף**" (ר' סעיף 13.2 לטופס הזמנת הצעות).



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

4. התובעת, באמצעות מנהלה מר א. שנה, פנתה לגב' אנה אימנילוב, המשמשת כמנהלת לקוחות עסקיים בבנק מזרחי טפחות בע"מ, סניף אילת ושימשה בזמנו כרפרנטית הבנק מול התובעת (להלן: "אנה"), וביקש להנפיק עבור התובעת כתב ערבות למכרז.
5. הערבות הבנקאית שהונפקה עבור התובעת צורפה ליתר מסמכי הצעת המכרז מטעם התובעת.
6. ביום 17.04.2013 שוגר לתובעת מכתב מטעם וועדת המכרזים של הרש"ת, המודיע על פסילת הצעת התובעת, בשל פגמים מהותיים שנפלו בכתב הערבות, שאינו תואם את הנוסח הנדרש. ואלה הם הפגמים שפורטו במכתבה של הרש"ת מיום 17.04.2013: "(1) **תוקף הערבות הינו 10.03.2015 במקום 13.06.2013 כנדרש. (2) בסעיף 7 לנוסח הערבות נכתבה הסתייגות לפיה הערבות אינה ניתנת להעברה ו/או להסבה ו/או להמחאה, והסתייגות זו הינה תוספת לנוסח הנדרש.**"
7. ביום 23.04.2013 עם קבלת ההודעה פנתה התובעת לוועדת המכרזים של הרש"ת על מנת להבהיר כי נפלה שגגה חמורה מצד הוועדה ואי מתן זכות לתובעת להתנגד ו/או לשנות את ההחלטה על פסילת הצעתה. נטען כי הפגמים שנפלו בכתב הערבות אינם מצדיקים את פסילת הצעתה, היות ואלה נפלו בשגגה ועל הוועדה היה לאפשר לתובעת לתקן את הפגמים מבעוד מועד.
8. ביום 23.04.2013 השיבה נציגת הרש"ת בכתב לתובעת וציינה כי נוכח הפגמים המהותיים שנפלו בערבות הבנקאית שהגישה התובעת, אשר כל אחד בפני עצמו מהווה עילה לפסילה של הערבות הבנקאית וההצעה בהתאם להלכות של בית המשפט העליון, נדחתה בקשתה להימנע מלחתום על חוזה התקשרות עם הזוכה במכרז.

עיקרי טענות התובעת

9. לטענת התובעת, לולא הפגמים שנפלו בכתב הערבות, קרוב לוודאי שהיא הייתה זוכה במכרז, היות והצעתה הייתה גבוהה באופן משמעותי מבין יתר ההצעות שהוגשו לוועדת המכרזים.



בית משפט השלום באילת

ת"א 13-12-36370 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

10. נטען כי בנק חב בחובת זהירות מושגית כלפי לקוחותיו, ובפסיקה הרבה הושתו על בנקים פיצויים בסכומים ניכרים בשעה שלקוחותיהם הפסידו במכרזים כתוצאה מנוסח כתב ערבות לקוי שהונפק להם על ידי הבנק.

11. נטען כי התובעת הייתה מודעת לחשיבות של ההקפדה על נוסח הערבות, כפי שנדרשה על ידי הרש"ת במסגרת מסמכי המכרז, וניסתה להיאבק בפסילת הצעתה, באמצעות מכתבים ששיגרה לוועדת המכרזים של רש"ת.

12. בסופו של דבר עתרה התובעת לפיצויים בסך של 815,518 ₪ בהתאם לחוות דעת מומחה, בתחום החשבונאות, שהוצגה מטעמה לבית המשפט.

עיקרי טענות הבנק

13. לטענת הבנק, התובעת היא האחראית הבלעדית למועד השגוי של פקיעת הערבות שנרשם בכתב הערבות, היות ומועד זה נרשם על פי בקשת מנהלה של התובעת. עוד נטען כי התובעת כלל לא מסרה לבנק את כל מסמכי המכרז מלבד נוסח הערבות הדרוש להצעה למכרז.

14. נטען כי היות וכל אחד מהפגמים שנתגלו בנוסח כתב הערבות די היה בו כדי לפסול את הצעת המכרז, הרי משנפלה טעות במועד תוקף הערבות, הרי שבכל מקרה הערבות הייתה נפסלת והאחריות לכך מונחת על כתפי התובעת לבדה.

15. נטען כי משנפלו הפגמים בנוסח כתב הערבות, אשר הובילו לפסילת הצעתה של התובעת, לא עשתה התובעת די על מנת לערער על פסילת הצעתה במכרז. נטען כי הימנעות זו מצד התובעת עולה כדי אשם תורם משמעותי והדבר מעיד כי התובעת לא הייתה נחושה לזכות במכרז, שכנראה לא היה רווחי, וחלף זאת העדיפה ללטוש עיניה לכיסו העמוק של הבנק.

16. נטען כי התובעת לא הוכיחה כי אלמלא נפלו הפגמים בנוסח כתב הערבות הבנקאית היא הייתה זוכה במכרז.



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

17. נטען כי חוזה ההתקשרות בעקבות הזכייה במכרז קובע היעדר בלעדיות, באופן שלמפעיל לא תינתן בלעדיות בביצוע איזה מההתחייבויות נשוא ההרשאה, כולם או חלקם, כך שרש"ת רשאית בכל עת, על פי שיקול דעתה הבלעדית, לספק איזה מהשירותים נשוא ההרשאה בעצמה או באמצעות צדדים שלישיים. על כן נטען כי אין בהפסדה של התובעת במכרז כדי למנוע ממנה לבצע נסיעות מעובדה לאילת. בנוסף נטען כי רש"ת שמרה לעצמה את הזכות לבטל את ההסכם עם הזוכה במכרז, בכל עת, לפי שיקול דעתה.

18. נטען כי חוות הדעת החשבונאית שהגישה התובעת בקשר לגובה הנזק אינה נסמכת על עובדות מוכחות, אלא נמצאה כמגמתית המבוססת על נתונים לא מאומתים.

19. נטען כי התובעת לא הוכיחה כי נגרם לה נזק בעקבות אי זכייתה במכרז ועל כן אין היא זכאית לפסיקת פיצויים.

דיון ומסקנות

מעמדה של הערבות הבנקאית האוטונומית

20. הערבות הבנקאית האוטונומית הינה התחייבות של בנק-ערב לכבד דרישה של מוטב הערבות לשלם לו סכום כסף בהתקיים תנאי הערבות. תוכנה של התחייבות כאמור מנותק בדרך-כלל במידה זו או אחרת מהחייב העיקרי שבין יוזם מתן הערבות לבין המוטב. יוזם הערבות הוא לקוח הבנק המבקש מהבנק לתן את הערבות, מתחייב מצדו לשפות את הבנק עבור מתן הערבות ותשלומה. הסדר זה מערב שלושה צדדים: הלקוח, הבנק-הערב והמוטב. צדדים אלה קשורים ביניהם בכמה קשרים חוזיים: חוזה היסוד בין הלקוח לבין המוטב; חוזה בין הבנק-הערב ללקוח, שבו הלקוח מתחייב לשפות את הבנק במקרה שיידרש לשלם את סכום הערבות; אחרון – הערבות הבנקאית עצמה, שהיא חוזה בין הבנק-הערב לבין המוטב, שבו מתחייב הראשון לממש את הערבות בהתקיים תנאי ערבות מסוימים שהוסכם עליהם.

הערבות הבנקאית האוטונומית שונה מן הערבות הרגילה במובן זה שהיא מהווה חיוב עצמאי ונפרד מן החייב העיקרי של הבנק-הערב כלפי המוטב, ולפיכך, בהתקיים תנאים מסוימים האמורים בכתב הערבות ישלם הבנק למוטב את סכום הערבות. בעוד הערבות הרגילה תלויה בחיוב העיקרי שבין



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

הצדדים לעסקת היסוד וטפלה לו, מתאפיינת הערבות האוטונומית במידת ניתוקה מעסקת היסוד שבין החייב, יוזם הערבות, לבין הנושה-המוטב.

21. היות ועמידה בתנאים הקבועים בערבות הבנקאית היא כל שדרוש לנושה על מנת להקים את זכותו להיפרע מן הנתבע - נודעת חשיבות מיוחדת לכללים הפורמאליים והדווקניים שיוצרים את תוקפה של הערבות הבנקאית ומקימים את זכותו של הנושה להיפרע מן הבנק (ר' ע"א 3130/99 **שובל הנדסה ובנין** (1988) נ' י.ש.מ.פ. **חברה קבלנית לבניין בע"מ**, פ"ד נח(3) 118, 130-131; רע"א 1821/98 **ניקו בדים בע"מ נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ**, פ"ד נג(1) 773, 812-813).

22. הפסיקה אימצה את "כלל הפסילה", לפיו היה ונפלה טעות בערבות בנקאית שצורפה להצעה במכרז – יש לפסול את ההצעה. על חשיבות ההקפדה על כל תג ותג בערבות הבנקאית עמד כב' השופט ס' גיוראן בעע"מ 6242/09 **חג'אזי חברה לסייעוד בע"מ נ' המוסד לביטוח לאומי** (ניתן ביום 10.11.2009), כדלקמן: **"הערבות הבנקאית המצורפת להצעת המכרז היא בעלת חשיבות משמעותית וקיים קשר הדוק בינה לבין יסודות דיני המכרזים, ובראשם עקרון השוויון והיעילות הכלכלית. תנאי במכרז המחייב הפקדת ערבות בנקאית מהווה תנאי חשוב ומהותי, שיש למלא אחריו בשוויוניות ובדקדקנות... אי הקפדה על קיום תנאי הקשור בערבות פוגע בערך השוויון לא רק מבחינת המציעים שהגישו את ההצעות, אלא גם 'ביחס לאלה שלא ניגשו כלל למכרז, והיו עשויים להגיש הצעות אילו הניחו כי תנאי הפקדת הערבות אינם תנאים קטגוריים, וניתן למחול עליהם'... על כן, בית משפט זה קבע כי יש לראות בפגמים שנפלו בערבות בנקאית שצורפה להצעה במכרז, ככלל, משום פגמים מהותיים אשר יש בהם כדי להביא לפסילת ההצעה אף אם נעשו בתום לב, למעט במקרים מיוחדים ביותר ויוצאי דופן... על רקע מגמה זו נקבע כי השאלה האמיתית בסוגיה זו אינה מהו פגם 'מהותי' ומהו פגם 'טכני', אלא השאלה האם הפגם שנפל הינו מסוג הפגמים המצדיקים ביטול ההצעה אם לאו."**

יצוין, כי בעניין **חג'אזי** נפסלה ההצעה, בין היתר, בשל העובדה כי נכללה בכתב הערבות התחייבות לפרוע את הערבות בתוך שבעה ימים מיום קבלת הדרישה ולא בתוך עשרה ימים כפי שנקבע בנוסח הערבות, ומבחינה זו מדובר היה בערבות מיטיבה.

בעע"מ 1873/12 **אסום חברה קבלנית לבניין בע"מ נ' אוניברסיטת בן גוריון בנגב** (ניתן ביום 6.8.2012), נדרש כב' השופט נ' הנדל לטעמים העומדים ביסוד הגישה הדווקנית בנושא הערבות הבנקאית והבהיר, כך: **"ההקפדה היתירה על תנאי הערבות מבוססת על שלושה טעמים. האחד – עיקרון השוויון בין**



בית משפט השלום באילת

ת"א 13-12-36370 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

המציעים. זהו עקרון יסודי בדיני המכרזים. נובע ממנו כי אין להעניק יתרון בלתי הוגן למציע מסוים, אשר סטה מתנאי המכרז והגיש ערבות פגומה. השני – שיקולי יעילות, שאף הם רבי משמעות בדיני המכרזים. הקפדה על כלל הפסילה עשויה להגביר את הוודאות, ולצמצם את ההתדיינות שצעות תדיר אחר זכייה במכרז, הן בוועדת המכרזים והן בבית המשפט. השלישי – המקצועיות והרצינות הנדרשת מן המשתתפים במכרז. על כל מציע להבין כי עסקינן בסוג של מקצוע. עליו להפגין מקצועיות גם במילוי דרישותיו הטכניות של המכרז, ולבדוק בדקדקנות את הערבות הבנקאית שהוא מצרף להצעה. יחס סלחני כלפי מציעים שלא עשו כן, עלול לתמרץ גילויים נוספים של חוסר מקצועיות – לא רק בשלב ההצעות, אלא אף בשלב ביצוע העבודה שלשמה הוצא המכרז".

עם זאת, כב' השופט נ' הנדל הוסיף וקבע, כי: "ייתכן שניתן יהיה באופן חריג לשקול סטייה מכלל הפסילה לנוכח הצטברותם של מספר פרמטרים לקולא. ברם הכשרת הפגמים צריכה להיעשות במידה ובמשורה, לנוכח הטעמים החזקים שעומדים ביסוד כלל הפסילה".

אציין כי באותו מקרה נפסלה הצעה בשל האמור בכתב הערבות, לפיו התחייב הבנק לפירעון הערבות בתוך עשרה ימים ממועד הדרישה, על אף שבתנאי במכרז נדרש להציג התחייבות לפירעון בתוך שבעה ימים, ובמובן זה מדובר בערבות מרעה.

23. בעע"מ 2628/11 אפקון בקרה ואוטומציה בע"מ נ' מדינת ישראל - הרשות הממשלתית למים ולביו (ניתן ביום 1.1.2012) אימץ בית המשפט העליון גישה מחמירה ביותר ודוקנית בכל הנוגע לפגמים בערבות וזאת אף ביתר שאת. באותו עניין התעוררה השאלה מה דינה של ערבות מיטיבה שבה תוקף הערבות היה ארוך ב-19 ימים מהנדרש במכרז. כב' הנשיאה מ' נאור סקרה את הפסיקה הקודמת, אשר דנה בסוגיית הערבות המיטיבה, ובכלל זאת: עע"מ 8610/03 אמנון מסילות מעלות את מרכז שוש סלע נ' המועצה המקומית מג'אר, פ"ד נח(6) 755 (2004); עניין חג'אזי ועע"מ 3827/10 טל אופיר גינון ופיתוח בע"מ נ' עיריית נשר (ניתן ביום 17.3.2011), בצינה כי בכל אותם מקרים היה מדובר בערבות מיטיבה, אך צוין כי פסילת כתב הערבות נעשתה גם מטעמים אחרים, כך ש"ניתן היה לטעון כי חלק מהקביעות בפסקי הדין הן אמרות אגב". עם זאת, סברה כב' הנשיאה נאור כי "יש לפסקי הדין בסוגיית הערבות המיטיבה משקל מצטבר". לאור זאת, הוסיפה וקבעה כב' הנשיאה נאור, כך: "מטעמים של מדיניות משפטית, ועל מנת למעט בהתדיינות בדבר פגמים בערבות, יש לדעתי לצעוד בעקבות דעת הרוב בפרשת מסילות, ובעקבות הדברים שהובאו מפסקי הדין בעניין חג'אזי וטל אופיר. לדעתי, עלינו לחסוך מוועדות המכרזים ומבתי המשפט כאחת את העיסוק בהבחנות בין סוגי הערבויות שלעיתים הן דקות מיני דק. ראוי לקבוע כלל חד לפיו גם ערבות מיטיבה וגם ערבות



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

מרעה, יש בהן, כעקרון, כדי לפסול את ההצעה במכרז. לטעמי, עדיף לקבוע כלל חד לפיו אל למציעים או לבנקים לגרוע או להוסיף על תנאי הערבות, בבחינת לא מדובשך ולא מעוקצך".

ובהמשך, בהתייחסה באופן מפורש לערבות הבנקאית שהפקידה חברת אפקון: "אין לחדד כי על פני הדברים לא נראה כי הוספת 19 יום לערבות נתנה לאפקון יתרון כלשהו, או שהיא נבעה מתכססנות. גם לא נראה על פני הדברים כי בעל המכרז ניזוק או עלול היה להיזק מכך שנוספו 19 יום לערבות. למרות זאת הגעתי כמבואר לכלל מסקנה כי עדיף לקבוע כלל לפיו שינוי בנוסח הערבות, הן לטובה והן לרעה, מביא לפסילת ההצעה. כלל כזה פוגע, אמנם, בענייננו בחברת אפקון, אך עלינו להפנות מבטנו מעבר למכרז הספציפי. עלינו לדאוג לכך שהערבויות במכרזים ימולאו ככתבן וכלשונן, וזאת כדי לחסוך בהתדיינויות יקרות המעכבות לא אחת את ההליכים במכרז."

כב' הנשיאה נאור לא שללה קיומם של חריגים מצומצמים לכלל הנוקשה, כדוגמת המקרה שנדון בעע"מ 5834/09 אדמונית החורש בע"מ נ' המוסד לביטוח לאומי (ניתן ביום 31.1.2010), לפיו פגם שנפל בערבות בנקאית אינו מביא לפסילת ההצעה כולה, כמקרה חריג, מאחר שעסקינן בפליטת קולמוס מובהקת של טעות באי ציון סוג המטבע.

כב' השופט (כתוארו אז) א' גרוניס ציין בפסיקתו כי בעבר הוא נטה שלא לפסול ערבות מיטיבה שבה הופיע סכום גבוה יותר מזה שדרש מוציא המכרז. ואולם, שוכנע כי יש לקבל את הגישה המוצעת על-ידי הנשיאה נאור, לפיה "יש להתייחס לערבות מיטיבה, בין מבחינת הסכום, ובין מבחינה אחרת, בגישה דווקנית, וביתר דיוק בגישה פורמליסטית. גישה כזו תגביר את הוודאות המשפטית, תקל על מלאכתן של ועדות המכרזים ותצמצם את ההתדיינויות המשפטיות סביב זכייה במכרז. זאת, למצער באותם מקרים בהם הויכוח סובב סביב השאלה האם הערבות שהומצאה תואמת את דרישות המכרז."

לצד זאת, הוסיף כב' השופט גרוניס, כי "ייתכן שכאשר התקלות בערבויות מקורן בהתנהלות בלתי תקינה של מוציא המכרז, ראוי לבחון פתרון אחר מאשר פסילת ההצעות הלקויות של המשתתפים". ואולם, כב' השופט גרוניס מצא כי במקרה שנדון בעניין אפקון, לא הייתה התייחסות מספקת של בעלי הדין לסוגיה זו, ולכן סבר כב' השופט גרוניס, כי אין מקום לבחון אותה מיוזמתו.

גם כב' השופט א' רובינשטיין הצטרף לחוות דעתה של כב' הנשיאה נאור, בציינו כי לגישתו אין די בכך שמגיש ההצעה היה תם לב "ויש לדקדק בתנאי המכרז ככתבם וכלשונם, כך בדיני מכרזים בכלל, וכך במיוחד בערבויות". כב' השופט רובינשטיין הוסיף עוד, כי "בית המשפט כמדיניות שיפוטית, מעדיף



בית משפט השלום באילת

ת"א 13-12-36370 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

פשטות, המחייבת דקדוק והקפדה מצד מגישי ההצעות... לא חסר ולא יתר, שלא נתבקשו". כב' השופט רובינשטיין ציין, כי הגם שהתוצאה כלפי אפקון אינה משביעת רצון **"ויוצרת תחושה כבדה"**, שומה על בית המשפט **"להשריש את התוצאה של דיוק והקפדה מרביים בעמידה בדרישות המכרזים ובלשון הערבויות, ולמנוע מדרון חלקלק וגמישות שלא במקומה אצל ועדות המכרזים"**.

לאור זאת, נפסלה ערבותה של אפקון, מאחר שהיא לא תאמה את הנדרש במכרז, חרף היותה ערבות מיטיבה.

על הגישה המחמירה והדווקנית שאומצה בעניין אפקון ניתן ללמוד גם מפסקי הדין שנתקבלו בבית המשפט העליון בע"מ 8748/13 **מועצה אזורית הגליל** נ' **המסיע עפולה** (ניתן ביום 2.12.2014); וע"מ 4246/14 **אריה סער**, **משרד עורכי דין נ' מלכה אנגלסמן ושות'**, **משרד עורכי דין** (ניתן ביום 20.1.2015).

24. הנה כי כן, הכלל הוא כי פגם בערבות הוא פגם מהותי שיש בו להביא לפסילת הצעה, כאשר לכלל נוקשה זה קיימים חריגים מצומצמים ביותר. כלל זה קיבל משנה תוקף בעקבות פסק הדין בעניין אפקון, שבגדרו הבהיר בית המשפט העליון, כי על מנת למנוע התדיינויות מיותרות יש לקבוע כלל חד לפיו שינוי בכתב הערבות הנדרש יביא, ככלל, לפסילת ההצעה.

האם נפלו פגמים בערבות הבנקאית שהנפיק הבנק לתובעת?

25. אין חולק כי במקרה שלפני נתגלעו שני שינויים בכתב הערבות הבנקאית שהנפיק הבנק, ביחס לנוסח הנדרש בהתאם לדרישות המכרז:

האחד, נרשם בערבות הבנקאית כי תוקפה ימשך עד ליום 10.3.2015 במקום 13.6.2013; השני, נרשם בערבות הבנקאית כי: **"ערבות זו ניתנת למימוש לשיעורין, ואינה ניתנת להעברה ו/או להסבה ו/או להמחאה"**, במקום: **"ערבות זו ניתנת למימוש לשיעורין"**.

26. כפי שציננה ועדת המכרזים של הרש"ת, המדובר בשני פגמים מהותיים שדי היה בכל אחד מהם כדי לפסול את הערבות הבנקאית ובנגזר מכך לפסול על הסף את הצעת התובעת במכרז.



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

צא וראה, ביום 17.4.2013 שיגר מזכיר ועדת המכרזים ברש"ת מכתב לתובעת ובו נכתב בין היתר: "הריני להודיעכם, כי ועדת המכרזים המרכזית של רשות שדות התעופה, בישיבתה מיום 13.03.2013, החליטה לפסול את הצעתכם בשל פגמים מהותיים בערבות, וזאת מן הטעמים: 1. תוקף הערבות הינו 10.03.2015 במקום 13.06.2013 כנדרש. 2. בסעיף 7 לנוסח הערבות נכתבה הסתייגות לפיה הערבות 'אינה ניתנת להעברה ו/או להסבה ו/או להמחאה. והסתייגות זו הינה תוספת לנוסח הנדרש'".

ביום 23.4.2013 שלחה עורכת דין מטעם הרש"ת מכתב לב"כ התובעת ובו כתבה בין היתר: "כפי שנכתב במכתבי הקודם בערבות הבנקאית שהגישה מרשתת נפלו מספר פגמים מהותיים אשר כל אחד בפני עצמו מהווה עילה לפסילה של הערבות הבנקאית וההצעה בהתאם להלכות של בית המשפט העליון. ... בהקשר זה הנך מופנה בין היתר להלכת אפקון".

אחריות הבנק כלפי התובעת - האם הבנק התרשל בהנפקת הערבות:

27. אפתח במושכלות יסוד, לפיהן הבנק חב חובת זהירות כלפי לקוחו שמקורה הן בדיני הנזיקין והן בקשר החוזי וחובות האמון של הבנק כלפי לקוחו. בפסיקה ענפה עמדו בתי המשפט על טיבה של אחריות בנק, כך למשל בע"א 6547/12 עמור נ' בנק לאומי לישראל בע"מ (ניתן ביום 13.4.2015), קבע כב' השופט י' עמית: "מערכת היחסים בין הלקוח ובין הבנק איננה כמערכת יחסים רגילה. מעמדם המיוחד של הבנקים נקבע והתעצב בפסיקת בתי המשפט, בין השאר, נוכח תפקידם המרכזי בחיי המסחר והכלכלה, האמון שהציבור הרחב רוחש להם, תפיסתם כגופים 'מעין ציבוריים' ובשל הידע והכישורים המקצועיים והטכניים המצויים בידיהם. אלו הופכים את הבנק למונע הנזק הזול ביותר, ועל כן נקבע כי על הבנק מוטלות 'חובות מיוחדות' (ע"א 2579/11 בנק הפועלים בע"מ נ' סולכור חברה לשיווק וקניות בע"מ, פסקה 16 והאסמכתאות שם (29.6.2014) (להלן: עניין סולכור)..."

28. ככלל, עסקה בנקאית הינה חוזה שבין הבנק ללקוחו, ובתור שכזה חלים עליו דיני החוזים הכלליים, וכן הדין המיוחד שבחוק הבנקאות (שירות ללקוח) תשמ"א-1981. חובתו העיקרית של בנק כלפי לקוחו היא למלא את חובות הלקוח כפי שהן מעת לעת. חובה זו עליו למלא במהירות, ביעילות ובשלמות וזאת בהנחה שהלקוח מצדו מילא אחר כל התחייבויותיו כלפי הבנק.



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

בדנ"א 1740/91 בנק ברקליס דיסקונט בע"מ נ' פרוסט, פ"ד מז(5) 31, 47-48, נקבע כי "הקשר בין בנק לבין לקוחו הוא, ביסודו, קשר שבחווה. ככלל נערך חוזה בכתב בין הנתבע לבין הלקוח - על הרוב החוזה הוא אחיד (לדוגמה: אותו טופס או סדרת טפסים שלקוח חותם עליהם בבקשו לפתוח חשבון בבנק) - אך הכל מסכימים כי מערכת היחסים בין הנתבע לבין לקוחו אינה מתמצית באותו חוזה שבכתב. בצד הכתב, ובין שורותיו, תימצאנה תניות והסכמות מכללא הנדרשות כמו מאליהן מטיב היחסים שבין השניים - בין אם יסודן המשפטי יימצא בהוראות הסעיפים 25-26 לחוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג-1973, בין אם בהוראת סעיף 39 לאותו חוק ובין בכל מקום אחר - ואלו מטילות חובות הן על הנתבע הן על הלקוח. אחת החובות שהנתבע חב ללקוחו - בגדרי החוזה ביניהם - הינה זו הנדרשת מתוך חובת הזהירות הכללית שבין 'שכנים', בהחלטה על מערכת היחסים שבין בנק לבין לקוחו. בגדרי החוזה שבין הנתבע לבין לקוחו אמור הנתבע - במלאו אחרי הוראות לקוחו, והוא עיקר פעילותו - לעשות פעולות אלו ואחרות, ובביצוען של אותן פעולות על הנתבע לנהוג בזהירות ראויה בשמירה על האינטרסים של לקוחו."

סעיף 10 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970 קובע את מבחן הצפיות על פי שתי חלופות: צפייה בפועל, לעניין נזק שהמפר ראה אותו מראש, וצפייה בכוח, לעניין נזק שהיה עליו לראותו מראש. צפייתו של המפר שבגינה יחוב, לעניין החלופה הראשונה, היא לא רק על נזקים, שינבעו בעליל מן ההפרה, אלא גם על אותם נזקים שצפה כתוצאה מסתברת של ההפרה. שתי החלופות מתייחסות לעת כריתת החוזה, ולא למועד מאוחר יותר. יש לבחון, אם כן, מה היה צפוי על ידי המפר בעת כריתת החוזה, על פי הנתונים העובדתיים שידע אז או שהיה עליו לדעת (גבריאלה שלו, דיני חוזים, מהדורה שנייה, התשנ"ה, עמ' 580). בעניין דנא, שוכנעתי כי לאור המידע שהיה בידי הבנק, יש לקבוע כי התקיים מבחן הצפיות על שתי חלופותיו.

29. ואילו במישור הנזיקי, על התובע בנק בעוולת הרשלנות, לפי סעיף 35 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש), להוכיח קיומם של שלושת יסודות העוולה: חובת הזהירות של הבנק כלפי התובע, התרשלנות של הבנק וגרימת נזק (א' ברק, שיקול דעת שיפוטי (תשמ"ז), 452 ואילך).

בנק חב חובת זהירות מושגית כלפי לקוחותיו במתן שירותים. בע"א 195/85 בנק איגוד לישראל נ' ז'אק סוראקי, פ"ד מב(4) 811, 821, נקבע כי: "חובת הזהירות של בנקאי, הפועל עבור לקוח, כלפי לקוחו, טבועה בבסיס יחסי בנק לקוח וכן ביסוד יחסי השליחות ביניהם". עוד נקבע כי אם הביע הבנק נכונות והסכמה לבצע את העסקה, שומה עליו לבצע במיומנות ובמקצוענות ראויים ואין הוא רשאי לנהוג ברשלנות ובחוסר אכפתיות. ברע"א 5379/95 "סהר" חברה לביטוח בע"מ נ' בנק דיסקונט



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

לישראל בע"מ, פ"ד נא(4) 464, 476 נקבע, כי: "על הבנק כנותן שירות תמורת עמלה מוטלת חובת זהירות במתן השירות..."

הנה כי כן, על בנק הגובה עמלה תמורת שירות של הנפקת ערבות, כך בענייננו, מוטלת חובת זהירות כלפי הלקוח, הסומך ידיו על נותן השירות. הבנק יכול היה לצפות, וצריך היה לצפות כי בנפול טעות (קולמוס או אחרת), יגרם נזק ממוני ללקוח. על הבנק חלה אם כן החובה לספק ללקוחותיו ערבות נקייה מכל פגם אשר עלול לפגוע בתוקפה או ליצור חוסר התאמה בין האמור בה לבין הנדרש על פי תנאי המכרז.

30. בהתאם למבחן הצפיות, הערכת קיומה של חובת הזהירות הקונקרטית כרוכה בשאלה: האם בין המזיק הקונקרטי לבין הניזוק הקונקרטי קיימת חובת זהירות לעניין הפעולות שהתרחשו בפועל לעניין הנזק שנגרם בפועל. אי לכך, נשאלת השאלה האם אדם סביר יכול היה לצפות - בנסיבותיו המיוחדות של המקרה - את התרחשות הנזק (המבחן הפיזי), ואם התשובה על כך היא בחיוב, יש לבחון האם אדם סביר צריך היה, כעניין שבמדיניות, לצפות את התרחשותו של אותו נזק (המבחן הנורמטיבי) (ענין ועקנין, עמ' 125-126; ע"א 8133/03 יצחק נ' לוטם שיווק בע"מ, פ"ד נט(3) 66, 78). אין לדרוש מאדם לצפות במישור הנורמטיבי את מה שלא ניתן לצפות במישור הפיזי. כמו כן, אם לא קיימים שיקולים מיוחדים, מקום בו קיימות צפיות פיזיות תהיה חובה לצפות במישור הנורמטיבי, אם כי מסקנה זו אינה מתחייבת והיא נקבעת על פי טעמים שבמדיניות משפטית (ע"א 4241/06 יונה לוי נ' מדינת ישראל - משטרת ישראל (ניתן ביום 12.03.2009)). סבירות הצפיות נקבעת על ידי בית המשפט. יכולת הצפייה של האדם הסביר משקפת את ערכי החברה ומטרותיה הרלבנטיות בהקשר הנדון. המבחן בוחן את הנסיבות ה"פנימיות" של המזיק, בגדרן יש להביא בחשבון את מאפייניו האישיים, ובוחן את הנסיבות ה"חיצוניות", המשקפות את הנתונים האובייקטיביים אשר אפפו את האירוע. לגבי רמת הזהירות המוטלת על בנק הכירה הפסיקה ברלוונטיות של סוג הפעילות שבה מדובר ובנסיבות נוספות כגון: מידת הדחיפות שבביצוע הפעולה ואישיותו של הלקוח. בגדר הנסיבות החיצוניות שיש להתחשב בהן, מצוי מקום של כבוד לשאלה האם מדובר בנסיבות חריגות ובלתי שגרתיות (ע"א 10691/04 בנק לאומי לישראל בע"מ נ' ז'אן קלוד מולר (ניתן ביום 28.08.2007)).

31. בעניין דנא, הבנק היה מודע כי הערבות, שהוזמנה אצלו, נועדה לצורך השתתפות במכרז. הבנק אמור היה לצפות כי פגם בכתב הערבות, כל פגם שהוא, עלול להביא לפסילת ההצעה ולנזקים הנגרמים בשל כך. הבנק הכיר או אמור היה להכיר את הצורך בחובת התאמתו המדויקת של כתב הערבות לדרישות מכרז, בהיותו מוסד בנקאי שחלק מהשירותים הניתנים על ידו הינו הוצאת כתב ערבות במסגרת הגשת



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

הצעות למכרזים (בג"ץ 368/76 גוזלן נ' המועצה המקומית בית שמש, פ"ד לא(1) 505). כפי הנזכר, במישור היחסים שבין בנק ללקוח מתאפיין הקשר בהסתמכות מצד הלקוחות כלפי המוסד הבנקאי. האחרון נתפס כאוטוריטה מקצועית המפעיל פקידים בקיאים ומיומנים. יכולתו של הנתבע למנוע נזקים כספיים היא ממשית יותר מיכולת הלקוח לעשות כן, בהיותו נעדר כישורים ואמצעים מתאימים לכך. כפי שנקבע בעניין זה, המצאת כתב ערבות היווה תנאי סף בלתו אין, הדרוש לצורך הצטרפות למכרז. על רקע ההקפדה על עקרון השוויון במכרזים והמגמה לשמור על אחדות פורמלית בין ההצעות השונות, התוצאה הנה כי הבנק ידע או היה עליו לדעת ולצפות, כי כל פגם שהוא בכתב הערבות, עלול להביא לפסילת ההצעה של התובעת.

32. בבחינת הפרת חובת הזהירות, נדרשת נקיטת אמצעי זהירות סבירים. אחריות מתגבשת רק אם לא ננקטו אמצעים אלו. סבירותם של אמצעי הזהירות נקבעת על פי אמות מידה אובייקטיביות, המגולמות באמירה כי על המזיק היה לנהוג כפי שאדם סביר היה נוהג בנסיבות העניין. בית המשפט צריך לקבוע את רמת הזהירות הראויה, והוא עושה כן על פי שיקולי מדיניות משפטית (ע"א 145/80 שלמה ועקנין נ' המועצה המקומית, בית שמש פ"ד לו(1) 113).

על בית המשפט לאזן בין האינטרס של הפרט הניזוק לבין חופש הפעולה של המזיק. הבנק יכול היה לצפות את התרחשות הנזק, וכעניין שבמדיניות, היה עליו לעשות כן. אין מדובר בנסיבות חריגות ובלתי שגרתיות אלא בביצוע עסקה פשוטה, יום יומית, מקובלת, אשר מאפייניה ידועים כמו גם הנפקות הנודעת לכך במקרה שלא תסופק ערבות בנוסח הרצוי והנדרש. אין, בהקשר זה, משום חידוש או מידע השמור ליחיד סגולה בלבד.

33. האם בנסיבות המקרה, נקטו האמצעים הסבירים? סבורני כי התשובה לכך נחלקת לחיוב ולשלילה בהתייחס באופן שונה לכל אחד משני הפגמים שנתגלו בכתב הערבות הבנקאית. לחלן אנמק מסקנתי. תחילה אדרש לפגם שנמצא בסעיף 7 לנוסח הערבות שהנפיק הבנק, בו נכתבה הסתייגות שלא נדרשה, לפיה הערבות "אינה ניתנת להעברה ו/או להסבה ו/או להמחאה".

בעניין זה מסרה אנה, אשר שימשה כאמור כפרנסית הבנק מול התובעת במועד הרלוונטי, כך בתצהירה: "הערבות הוכנה באופן דחוף, מכיוון שהלקוח היה מאד לחוץ לקבל אותה. עוד באותו יום בו פנה הלקוח לבנק, הוא הוזמן לקחת את הערבות. לצורך הכנת הערבות השתמשתי בנוסח ערבות בנקאית שהוצאה בעבר עבור לקוח אחר לרשות שדות התעופה, כאשר דאגתי לשנות את הפרטים הנדרשים כמו שם, תאריך, ומטרת הערבות. מאחר שהערבות נערכה על בסיס נוסח ישן, לא נמחק בשגה, הסיפא של הסעיף האחרון בו נכתב: 'ואינה ניתנת להעברה ו/או להסבה ו/או להמחאה'".



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

אין מחלוקת כי מנהל התובעת מסר לאנה את נוסח כתב הערבות הבנקאית הדרוש לפי תנאי המכרז. על אף זאת, אנה אישרה כי עשתה שימוש בנוסח אחר ששימש בעבר לקוח אחר, מבלי שעמדה על השוני בין הנוסחים. אשר על כן, אני קובע כי הבנק התרשל בכך שהפך את חובת הזהירות לה הוא מחויב כלפי התובעת, שעה שישלם לצפות את התרחשותו של הנזק הכרוך בכך לתובעת. כאמור די היה פגם זה, הוא לבדו, כדי להביא לפסילת הערבות הבנקאית ובנגזר מכך למנוע מהתובעת להתמודד במכרז. כל זאת היה עשוי להימנע בקלות רבה על ידי הקפדה על עריכת נוסח הערבות כפי הנוסח שהציגה התובעת לבנק. לא נמסר כי מי מטעם הבנק בדק פעם נוספת את נוסח הערבות קודם למסירתו לנציג התובעת ומכאן שהבנק הנפיק לתובעת ערבות פגומה, והפך את חובתו כלפיה כלקוחתו. בדרך זו, ובעניין זה, חטא הבנק לתפקידו והפך את חובות האמון והזהירות כלפי התובעת.

34. למסקנה שונה הגעתי בכל הנוגע לפגם שנפל בערבות הבנקאית הנוגע למועד הנקוב, שקצב את תקופת תוקפה. כאמור, בכתב הערבות שהנפיק הבנק נרשם כי תוקף הערבות ימשך עד ליום 10.03.2015 במקום 13.06.2013. לדברי אנה, מועד תפוגת תוקפה של הערבות שהנפיקה לתובעת נרשם לפי בקשת מנהלה של התובעת.

35. בחקשר לעניין זה, יש לציין, כי נתגלעה מחלוקת עובדתית בין הצדדים:

לטענת מנהל התובעת, הוא הפקיד בידיה של אנה את מסמכי המכרז ב"שני צרורות", כפי שכינה כך בתצהירו: האחד, הערבות הבנקאית שהייתה דרושה כאמור להכנה על ידי הבנק לצורך הגשתה כחלק מהצעת התובעת. השני, "צרור נוסף, במעטפה נפרדת, בה היה חוזה ההתקשרות על נספחיו, לרבות נוסח הערבות הבנקאית שהיה נדרש המציע הזוכה להציג לאחר זכייתו". מנהל התובעת ציין בתצהירו כי בעת הפקדת המסמכים בידיה של אנה, הוא ביקש ממנה להנפיק את כתב הערבות בהתאם לנוסח המסמך שהציג לפניו ויתר מסמכי המכרז נמצאו במעטפה נפרדת לפי בקשתה של אנה. לטענתו, בסמוך לאחר הפקדת המסמכים, אנה יצרה עמו קשר וביקשה לשלוח אליו מסמך לחתימתו, לצורך הכנת כתב הערבות. מנהל התובעת ציין כי כך עשה, כאשר חתם על טופס ריק אשר התקבל מאנה באמצעות הפקס. לדבריו, לאחר משלוח המסמך בפקס, אנה יצרה עמו קשר פעם נוספת ושאלה על מועד תפוגת הערבות. מאחר ולא היו בידי מסמכי המכרז, שכן אלה נמסרו קודם לכן לאנה, ציין מנהל התובעת כי הפנה את אנה למסמכים לצורך קבלת הפרט המבוקש. לדברי מנהל התובעת, רק לאחר מספר ימים, התבקש לסור לסניף הבנק על מנת לאסוף את כתב הערבות, אותו צירף ליתר מסמכי הצעת התובעת אשר הוגשו לרש"ת.



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

36. ואילו, לטענת נציגת הבנק, אנה, ביום 10.03.2013 פנה אליה מנהל התובעת וביקש להוציא בדחיפות ערבות בנקאית בסך 1,400 ₪ לטובת רש"ת, על פי נוסח הערבות שמסר לה, וזאת לצורך הגשת הצעה למכרז. לטענתה, מלבד נוסח הערבות לא קיבלה מסמכים נוספים ממנהל התובעת לרבות מסמכי המכרז או חוברת המכרז. כל אלה הועברו לב"כ הבנק רק ביום 04.02.2014 במסגרת ההליכים המקדמיים לאחר הגשת התביעה. לדבריה, התובעת לא ציינה בפניה את תאריך תוקף הערבות שנקבע במסמכי המכרז ולא ציינה כי על פי מסמכי המכרז תוקף הערבות צריך להיות עד 13.06.2013. אנה ציינה, כך בתצהירה, כי הערבות הוכנה בדחיפות, מכיוון שמנהל התובעת היה מאד לחוץ לקבלה. נטען כי עוד באותו יום שבו פנה מנהל התובעת לראשונה בקשר לערבות, הוא הוזמן לקבלה. אנה הוסיפה כי לאור לחצו של מנהל התובעת היא מילאה בנוכחותו את בקשת האשראי ואת הבקשה להוצאת הערבות הבנקאית, ולאחר שנרשמו כל הפרטים, לרבות תאריך תוקף הערבות אשר נרשם על פי בקשתו המפורשת של מנהל התובעת ליום 10.03.2015. אנה ציינה כי פנתה למנהל התובעת ושאלה אותו מהו מועד תוקף הערבות הנדרש והוא השיב כי: **"ניתן לתקופה של שנתיים, מקסימום אחזיר לפני הזמן"**. אנה הדגישה כי: **"בכל מקרה בו הבנק מתבקש להוציא ערבות בנקאית, הוא רשום את תאריך תוקף הערבות כבקשת הלקוח"**. עוד הוסיפה וציינה כי: **"... גם אילו היה הבנק מקבל את חוברת המכרז (וכאמור, חוברת המכרז לא נמסרה לבנק), לא היה זה מתפקידו לחפש בין עשרות דפיו את התאריך אותו יש לרשום כתום תוקף הערבות"**.

37. במחלוקת שנתגלעה בין הצדדים שוכנעתי לקבל את גרסת הבנק כנכונה, ולהעדיפה על פני גרסת מנהל התובעת אשר נתגלו בה סתירות. ואפרט.

בעדותו בבית המשפט טען מנהל התובעת, בין היתר, כי: **"אני אומר שמסרתי לידה של אנה את כל המסמכים שהגיעו לידינו. פעם אחת את כתב הערבות לשם הגשת הצעה על סך 400,000 ₪, ופעם אחרת את מסמכי המכרז על כל נספחיו וכל מה שהיה מצורף אליו והכנסנו הכל למעטפה. כל המסמכים הוגשו"**. כשנשאל האם הביא לאנה מסמכים חתומים או ריקים, השיב בתחילה מנהל התובעת כי: **"המסמכים שהיא קיבלה היו בחתימה שלי על גבי הטופס שהיה ריק. המסמך שחתמתי עליו היה חתום ללא פרטים"**. ברם, בהמשך עדותו כשנשאל פעם נוספת האם סביר שהביא לבנק מסמכים חתומים או ריקים, השיב: **"אני לא זוכר אם זה היה חתום או לא"**.



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

אנה צירפה לתצהירה, בין היתר, העתקים של בקשה למתן אשראי עליה חתומה התובעת ונרשמה המלצתה של אנה לאשרה מיום 10.03.2013. וכן, עותק של בקשה להוצאת ערבות בנקאית אשר נחתמה על ידי סגן מנהל סניף הבנק והתובעת ביום 10.03.2013, וצוינו בה פרטי התובעת עבורה תינתן הערבות; סכום הערבות בסך 1,400 ₪; תקופת הערבות - עד ליום 10.03.2015; מטרת הערבות לצורך השתתפות במכרז פומבי לקבלת הרשאה למתן שירותי הסעה לנמל התעופה הבינלאומי בעובדה והעמלה לחיוב בסך של 360 ₪.

מעיון במסמכים אלה לא נראה על פניהם שאלה שוגרו בזמן כלשהו באמצעות מכשיר פקס, ובעניין זה ממש נשאל מנהל התובעת בעדותו, כדלקמן (עמ' 8 לפרו'): :

"ש. אני מראה לך את נספח ג' של התצהיר של אנה, שם רואים את הטפסים שנדרשת לחתום עליהם – בקשה למתן חידוש אשראי ובקשה להוצאת ערבות בנקאית, האם זה המסמך שחתמת עליו?"

- ת. כן.
- ש. תראה לי על נספח ג' את סימון הפקס?
- ת. המסמך הזה לא נחתם בפקס אלא אצל גברת אנה.
- ש. איזה מסמך נחתם בפקס?
- ת. מסמך אחר אבל לא המסמך שהצגת בפניי.
- ש. האם חתמת על המסמך אחרי שראית אותו?
- ת. חתמתי עליו כשראיתי אותו ריק. הוא לא היה ממולא.
- ש. איזה מסמך שיגרו לך בפקס?
- ת. מסמך שנוגע להעברות כלשהן, אני לא זוכר.
- ש. אתה מספר בתצהירך על מסמך חשוב שנשלח אליך בפקס, תפרט מה המסמך הזה?
- ת. אני לא רואה איפה כתוב שהמסמך חשוב.
- ש. איזה מסמך נשלח בפקס?
- ת. אני לא זוכר. אני חוזר ואומר ביני לבין הבנק יש התכתבויות רבות ואישורים רבים שנשלחים באמצעות פקס. אני לא יכול לזכור כל מקרה של פקס שנשלח אליי."

הנה כי כן, מעדותו של מנהל התובעת עולה כי הוא חתם על הבקשה להוצאת ערבות בנקאית בפני אנה באותו יום שהוצעה לו הערבות הבנקאית, היינו 10.03.2013, ולא על טופס ריק שנשלח אליו באמצעות



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

הפקס כפי שטען בתחילה. כאמור, בבקשה להוצאת ערבות בנקאית צוין במפורש כי תוקף הערבות הינו ליום 10.03.2015.

יתר על כן, לא מצאתי היגיון רב בהסברו של מנהל התובעת לפיו המציא לאנה את המסמכים ב"שני צרורות" כאשר "צרור" אחד הוא למעשה נוסח הערבות הבנקאית הנדרש ואילו ה"צרור" השני הינו חוזה ההתקשרות על נספחיו. מנהל התובעת לא נתן כל הסבר לפשר הפרדת ה"צרורות" ובנוסף לכך לא צוין האם "טופס הזמנת הצעות", להבדיל מחוזה ההתקשרות, הוצג לעיונה של אנה. זאת ועוד, התובעת לא מצאה לנכון להציג לבית המשפט את אותם המסמכים שלדברי מנהלה הוצגו לאנה; ולמעשה מסמכים אלה הוצגו לבית המשפט באמצעות הבנק, אשר לדבריו קיבל את המסמכים במסגרת ההליכים המקדמיים לאחר שהוגשה תובענה דנא.

38. התרשמתי לחיוב מעדותה של אנה אשר אותות האמת נכרו היטב מדבריה, ונתתי דעתי לכך שהיא לא ניסתה לטשטש את מחדליה האחרים עליהם עמדתי לעיל. בעניין זה טענה אנה בעדותה, מבלי שנסתרה: **"אני אמרתי שהתאריך נרשם על פי בקשת הלקוח שנכתב בבקשת האשראי. אנו ממלאים את בקשת האשראי ואת הבקשה לקבלת הערבות לפני הוצאת הערבות ולפני ההדפסה של הנוסח"** (עמ' 23 לפרו'). אנה הדגישה כי טפסי הוצאת האשראי והבקשה להוצאת הערבות נחתמו על ידי מנהל התובעת רק לאחר שמולאו בהם הפרטים, לרבות מועד תפוגת תוקף הערבות הבנקאית המבוקשת. יש לציין כי מועד הוצאת כתב הערבות שהונפק על ידי הבנק לתובעת הינו ביום 10.03.2013, שהינו המועד שבו מולאה ונחתמה הבקשה להוצאת הערבות, כך שאין פני הדברים עולים בקנה אחד עם טענת מנהל התובעת לפיה הגיע ביום אחר לקבל את כתב הערבות מהבנק.

39. מכל המקובץ, אני קובע כי מועד תפוגת תוקף הערבות הבנקאית שהנפיק הבנק לתובעת נרשם לפי בקשת מנהל התובעת ליום 10.03.2015, שנתיים ממועד הוצאתה. יתר על כן, שוכנעתי כי חוברת המכרז שבה צוין התאריך הנדרש לתוקף הערבות כלל לא הובא לעיונה של אנה.

40. יתר על כן, אף לו הייתי משתכנע כי מסמכי המכרז כן הובאו לבנק במעטפה טרם הנפקת כתב הערבות, הרי שבעת בחינת רמת הזהירות המוטלת על הבנק, יש להביא בכלל חשבון כי מרבית נותני ההוראות לבנק הם אנשים ישרים שאינם מבקשים להטעותו, ולא חלה על הבנק חובת חקירה מקיפה ביחס לפעולות שעל פניהן נחזות פשוטות, כשרות ותקינות. לצד זאת, קיימים מקרים ומתקיימות נסיבות המטילות חובה על הבנק לחקור ולדרוש באשר לכשרות הפעולה, גם אם על פניה היא מעוגנת בהרשאה תקפה (ע"א 636/89 ד"ר אברהם כחולי נ' בנק ברקליס-דיסקונט בע"מ, מה(3) 265, 275; ע"א



בית משפט השלום באילת

ת"א 13-12-36370 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

8098/09 אורה כהן נ' בנק איגוד לישראל בע"מ, פס' 18-19 (ניתן ביום 03.01.2012); דנ"א 1740/91 בנק ברקליס-דיסקונט בע"מ נ' פורסט, פ"ד מז(5) 31, 53-55. האמצעים שעל הבנק לנקוט כ"בנק סביר" משתנים ממקרה למקרה על פי נסיבותיו, כתלות ברמת החשד ובהיקף האמצעים שהבנק נדרש להשקיע. לשם בחינת רמת הזהירות המוטלת על הבנק הכירה הפסיקה בשיקולים שונים, כגון: סוג הפעילות ועד כמה היא שגרתית או חריגה ביחסי הבנק-לקוח; מידת הדחיפות שבביצוע הפעולה; אישיותו ויכולותיו של הלקוח, לרבות גילו, רמות השכלתו ואופי היחסים שהתפתחו בינו לבין הבנק (נעניין פורסט, בעמ' 57-63; ע"א 10691/04 בנק לאומי לישראל בע"מ נ' מולר, פס' 13 והאסמכתאות שם (ניתן ביום 28.8.2007)).

41. הנה כי כן, חובות הזהירות והאמון המוגברות המוטלות על הבנק אינן מוחלטות ואין להרחיבן יתר על המידה באופן חובק וגורף. ככלל, כאשר פועל הבנק באופן ראוי לפי בקשת הלקוח, לא בנקל יוטלו עליו חובות לברר האם אמת בדבריו. אמנם, יתכנו מקרים בהם אין די במצג של הלקוח וחתירתו על בקשה לקבלת שירות בנקאי מסוים, וזאת מקום בו מתקיימות נסיבות המטילות חובה על הבנק לחקור ולדרוש באשר לכשרות הפעולה, גם אם על פניה היא מעוגנת בהרשאה תקפה. כך נראה כי קיימת חובה על בנק המעניק אשראי ללקוחו לרכישת נכס אשר משמש כבטוחה לאשראי, לבחון את טיב הנכס שנרכש והאם מהווה בטוחה מספקת לאשראי. לא כך הוא המקרה שלפניי. כאן עסקינן בלקוח המוכר היטב לבנק מזה מספר שנים, אשר מסר לבנק נתון "טכני" על פניו, באשר למועד המבוקש לתפוגת הערבות. מדובר בפעולה פשוטה במהותה וכמובן שלא היה כל מקום לחשד שמא מנחל התובעת מבקש לרמות או להכשיל את הבנק. לבנק ניסיון בהנפקת ערבויות בנקאיות, אולם כל מכרז הינו שונה ואין להטיל חובת זהירות כללית המחייבת את הבנק לעיין בתנאי המכרז ולוודא כי הלקוח מודע לתנאיו. בנסיבות רגילות רשאי הבנק להניח כי לקוחו הניגש למכרז הינו אדם סביר ואחראי שידע להציג לבנק את תנאי הערבות הנדרשת ותוקפה. יתר על כן, נוכח עצמאותה של הערבות הבנקאית האוטונומית, עליה עמדתי לעיל בהרחבה, לא מתעורר קושי להנפיק את כתב הערבות על סמך הנוסח המבוקש, בנפרד מחוברת מסמכי ותנאי המכרז. לא ייתכן שכל נתון הנמסר לבנק, ביחוד כשמדובר בנתון שעל פניו אינו מעורר חשד, יוטל על הבנק לדרוש, לחקור, ולדלות נתונים מתוך חוברת מסמכי תנאי המכרז, שלעתים יכולה להגיע לכדי מאות עמודים, כדי לאמת נתון פשוט במהותו שמסר הלקוח לבנק. חובה שכזו תגרור עלויות כספיות, שלבטח יגולגלו לפתחם של לקוחות הבנק במרבית המקרים ללא כל הצדקה.



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

42. על כן, במקרה דנא, לא מצאתי כי על הבנק היה לבחון את תנאי המכרז ולדלות ממנו את תוקף הערבות המבוקשת ותנאיה, כאשר הלקוח מסר לה את המועד הנדרש לכאורה. גם לו הייתי מוצא כי ראוי להטיל אחריות על הבנק לוודא כי הלקוח מודע לנוסח הערבות הנדרשת במכרז ותוקפה, הרי שכלל ייצא הבנק ידי חובתו בהחתמת הלקוח על בקשה לקבלת הערבות בה מפורטים תנאיה ועל אישור כי קיבל הערבות לידיו ומאשר ניסוחה. מאחר וקבעתי כי מנהל התובעת מסר לאנה את הנתונים שנרשמו בבקשה להוצאת הערבות וחתם על הבקשה בשם התובעת, אין בידי לקבוע כי בכל הנוגע למועד תוקפה של הערבות שהונפקה לתובעת, הפר הבנק את חובת הזהירות כלפי התובעת, או כשל בחובותיו החוזיות כלפיה, מאחר וקבעתי כי הבנק פעל בהתאם להוראת מנהל התובעת, ובנסיבות העניין לא הייתה מוטלת עליו חובה לברר פרטים נוספים בעניין זה.

קשר סיבתי

43. לטענת התובעת, אלמלא נעשו הטעויות בכתב הערבות, הרי שהתובעת הייתה זוכה במכרז, היות והצעתה הייתה גבוהה בהרבה מזו שזכתה, ולמעשה התרשלות הבנק בעריכת הערבות מהווה סיבה שאין בילתה והסיבה המכרעת לפסילת התובעת מהשתתפות במכרז.

מנגד טען הבנק כי לא קיים קשר סיבתי בין טעותו בערבות לבין הנזק לו טוענת התובעת, שכן דין הצעתה של התובעת היה להיפסל בשל הפגם בתאריך תוקפה שמנהלה של התובעת הוא האחראי לה. לצד כל זאת, נטען כי יש לבדוק מה היו סיכוייה של התובעת לזכות במכרז; שיעור אשמתה התורמת של התובעת ומאמציה להקטנת נזקיה.

44. בבחינת הקשר הסיבתי, הרי שאין ספק כי אלמלא הפרת חובת הזהירות מצד הבנק, בכך שכתב הערבות נפגם בדרך של הוספת התניות שכלל לא נדרשו, לא היה נגרם נזק לתובעת, ככל שלא היו פגמים נוספים.

עם זאת, מתעוררת השאלה, האם הקשר הסיבתי לא נשלל בשל שיקולים של "סיבתיות משפטית". השאלה בענייננו היא, האם אין לראות במחדלו של הניזוק, מחדל המפסיק את הקשר הסיבתי. מבחינו של הקשר הסיבתי קבועים בסעיף 2)64 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש), לפיהם לא תוטל אחריות על אדם, אם "אשמו של אדם אחר הוא שהיה הסיבה המכרעת לנזק". ה"סיבה המכרעת" נקבעת על פי אמות מידה משפטיות, ובמרכזן שלושה מבחנים חלופיים: מבחן הצפיות, מבחן הסיכון ומבחן השכל



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

הישר (ע"א 6000/93 עזבון המנוח פואז קוסאמה נ' האשם רג'בי פ"ד (3) 661; ע"א 3510/99 ראובן ולעס נ' אגד, פ"ד נ"ה(5) 826).

45. מבחן הצפיות, עניינו בשאלה, האם המזיק צריך היה לצפות כי התרשלותו שלו תביא לנזקו של הניזוק (ע"א 610/94 גדליה בוכבינדר נ' כונס הנכסים הרשמי בתפקידו כמפקד בנק צפון אמריקה, פ"ד נז(4) 289). בעניינו, הבנק היה מודע למטרת הנפקת הערבות ולכן צריך היה לצפות כי התרשלותו תגרום נזק ממוני לתובעת.

46. הבנק טען כי הסיבה המכרעת לנזק שנגרם לתובעת, בשל הפגמים בערבות הבנקאית, היא העדר בדיקה על ידי מי מטעם התובעת של מסמך הערבות, לצד התערבות של גורם זר, ואין נפקא מינה אם גורם זה הוא הניזוק עצמו. השאלה היא אם התערבותו, או בעניינו, מחדלו של הגורם הזר, צפויה הייתה אם לאו. האם הייתה צפויה, או, בעניינו, האם צפה הבנק כי מנהל הבנק ימסור נתון שגוי ולאחר מכן לא תיערך בדיקה מצד התובעת את מסמך הערבות שהנפיק עבורה. בעניינו, ספק אם הבנק צפה כי תהיה בדיקה של התובעת, ואף אפילו הייתה בדיקה כזאת צפויה, אין בכך כדי לשחרר את הבנק מחובתו לבדוק כיאות את נוסח הערבות שהוצא על-ידי. ברם, לדידי, ודאי שהבנק לא צפה כי מנהל הבנק ימסור לו נתון שגוי בנוגע למועד תוקף הערבות, אשר די בפגם זה לבדו כדי לפסול את הצעת התובעת במכרז. לפיכך, באתי למסקנה כי נותק הקשר הסיבתי בין התרשלות הבנק לבין הנזק, ויש לראות במחדלה של התובעת כזה המפסיק את הקשר הסיבתי בין התרשלות הבנק לפסילת הצעתה במכרז.

47. לפי מבחן הסיכון מתקיים הקשר הסיבתי המשפטי, אם התוצאה המזיקה הינה בתחום הסיכון, שיצרה התנהגות המזיק (ע"א 576/81 אילן בן שמעון נ' אלי ברדה פ"ד לט(2) 589). התרשלות הבנק בהכנת הערבות בידיעה כי זו דרושה להשתתפות התובעת במכרז, יצרה סיכון, שבתחומו נמצא הנזק. ברם, נשאלת השאלה, כך גם במסגרתו של מבחן זה, האם הסיכון, שנוצר על-ידי ההתערבות בפועל של הגורם הזר, ובכללו הניזוק, היא מסוג הסיכונים, שמעשהו של המזיק יוצר. בחינה זו מחייבת, מטבע הדברים, הגדרתו של הסיכון הכללי, הנובע מפעילותו של המזיק מזה, ואפיונו של הסיכון שנוצר בפועל מזה. אפיונים אלה קרובים הם במהותם לאפיונים הנדרשים על-פי מבחן הצפיות, אפיונו של הסיכון הכללי, הנובע מהפעילות המזיקה, קשור בצפיותו של זה. בעניין שלפנינו, הסיכון שגרם מנהל התובעת בכך שמסר לבנק נתון שגוי שהביא כשלעצמו לאותה תוצאה מזיקה, מבלי שנקט באמצעי זהירות, מנתק את הקשר לסיכון שגרם הבנק לאותה התוצאה.



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

48. מבחן השכל הישר שואל, האם כל התכונות, המייצגות את הרשלנות שבהתנהגות המזיק, תרמו בפועל להתהוות התוצאה המזיקה. התשובה לכך בענייננו חיובית. הבנק הפר את חובת הזהירות כלפי לקוחתו ובכך התרשל, אך זו נבלעה בהתרשלותה של התובעת, אשר הביאה על עצמה את נזקה.

האם יש ליחס לתובעת רשלנות תורמת? וככל שכן, מהו היקפה?

49. די במסקנות אליהן הגעתי עד כה כדי לדחות את תביעת התובעת. עם זאת, לבל יהא הדיון חסר, אציין כי במקביל לחובת הזהירות המוטלת על הבנק, גם הלקוח חב בחובת זהירות ואלו הן חובות הדדיות (דנ"א 1740/91 **בנק ברקליס דיסקונט פרוסט**, פ"ד מז(5) 31). המבחנים העיקריים שנקבעו לבחינת האשם התורם הם שניים: האחד, מבחן האדם הסביר, לפיו נשאלת השאלה האם אדם סביר היה נזהר יותר מן הניזוק דנן; השני, מבחן חלוקת האשמה, לפיו נשקלים מעשי הרשלנות של המזיק והניזוק בהצבתם זה מול זה, כדי להשוות ולהעריך מבחינת האשמה המוסרית את מידתם ומשקלם של מעשיו ומחדליו של כל צד (נע"א 542/87 **קופת אשראי וחסכון נ' עוואד**, פ"ד מ"ד(1) 422).

התנהגות הלקוח ניתנת להערכה על פי סעיף 68 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש) הקובע בעניין הפיצויים, כאשר ניתן ליחס לניזוק אשם תורם. עם זאת, מאחר שהלקוח רוחש במקרים רבים, אמון מיוחד לבנק, מאמין בכישוריו ובאמצעים הטכניים ורואה בו גוף מעין ציבורי, נוטה הוא לעיתים, שלא לנקוט אמצעי זהירות מצדו להקדים פני נזק אפשרי, אפילו יש בכוחו לעשות כן.

בע"א 5893/91 **טפחות בנק משכנתאות לישראל בע"מ נ' נתן צבאח**, פ"ד מח(2) 573, 585 נקבע כי: **"מערכת היחסים שבין לקוח (ולדידי, אף מי שאינו לקוח) לבין בנק היא מערכת יחסים מיוחדת, הנובעת מהאמון שרוחש הציבור הרחב כלפי מוסד זה. הבנק ופקידי הבנק נתפסים בעיני הציבור כסמכות מקצועית, בין היתר בשל כך שברשות הבנק לא אחת מידע אשר אינו נגיש לציבור הרחב; הבנק כמוסד כספי הוא גם בעל כישורים מיוחדים ואמצעים טכניים שאינם נחלתו של הפרט. כל אלה עשויים לאפשר לבנק למנוע נזקים מלקוחותיו, בעוד שלנפגע הפוטנציאלי אין יכולת דומה. מאחר שהפרט רוחש במקרים רבים אמון מיוחד לבנק, מאמין בכישוריו ובאמצעיו הטכניים ורואה בו גוף מעין ציבורי, נוטה הוא לעיתים שלא לנקוט אמצעי זהירות מצדו להקדים פני נזק אפשרי, אפילו יש בכוחו לעשות כן (ראה: א' פורת, "אחריותם של בנקים בגין רשלנות - התפתחויות אחרונות" ספר השנה של המשפט בישראל, תשנ"ב-תשנ"ג (לשכת עורכי-הדין - ועד מחוז תל-אחרונות)**



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

אביב, א' רוזן-צבי עורך, תשנ"ד (324). מכוח מערכת יחסים מיוחדת זו מוטלות על הבנק חובות מיוחדות, שאינן מוטלות על צדדים לחוזה רגיל".

סקירת עובדות המקרה דנן ברוח המבחנים הנ"ל מצביעה על אשם תורם מצד התובעת גם בכל הנוגע לפגם בכתב הערבות שגרם הבנק בשל רשלנותו. התובעת, באמצעות מנהלה, קיבלה לידיה את הערבות הבנקאית, ולדברי מנהלה: **"...עם קבלת כתב הערבות, לא בדקתי את התאמתו לנוסח הערבות שנדרש במסגרת מסמכי ההצעה, אולם נתתי אמון מלא, כי הבנק שעוסק ובקיא ממני בהפקת ערבויות למכרזים, וידא את תאימות הנוסח שהנפיק עבור התובעת לנוסח הנדרש"**. הנה כי כן, נמצא כי מנהלה של התובעת עצם עיניו, הסיר מעצמו כל אחריות והשליך מלוא יתוהו על בדיקת הבנק באשר התאמת נוסח הערבות לנוסח הנדרש.

התובעת הייתה רשאית לסמוך על מומחיותו ומקצועיותו של הבנק על רקע שנות העבודה המשותפות ביניהם. לצד זאת, אם נבקש לנהוג בהתאם למבחן חלוקת האשמה, המציב מעשי רשלנות של המזיק והניזוק זה מול זה, על-מנת להשוות ולהעריך מבחינת האשמה המוסרית את מידתם ומשקלם של מעשיו ומחדליו של כל צד, כאשר מידת האשמה המוסרית עולה בעיקר מתוך בחינת התנהגות הנוגעים בדבר במקרה הספציפי (ע"א 449/81 בן לב בע"מ נ' ברכה מגד, לח(4) 70), לא ניתן שלא לתת משמעות למשקל יכולותיה של התובעת לבחון באופן בלתי אמצעי, קל ופשוט את נוסח הערבות אל מול הנוסח הנדרש ולגלות כי הערבות שהונפקה לה, שונה בנוסחה מהערבות הנדרשת. במאזני "האשמה המוסרית" נוטה הכף בעיקר לחובת הבנק נוכח מקצועיותו הנדרשת וחובת הזהירות המצופה ממנו. בין הבנק ללקוח מתקיימים יחסי כוחות בלתי מאוזנים מלכתחילה, ולפיכך, אין ליצור זהות בין חובות הזהירות המוטלות על כל אחד מהצדדים. נראה כי בנסיבות דנן היה נכון לקבוע אחוז אשמה נמוך יותר לתובעת, מאחר שלעומת חובת הזהירות המוטלות עליה, עמדה חובת הבנק, הבקיא ומורגל בהוצאת ערבויות בנקאיות כעניין של יום ביומו וכחלק ממלאכתו השגרתית של הפקיד המטפל בכך. ניסוח של הערבות הבנקאית הוא דבר שמשתנה מערבות בנקאית אחת לאחרת בהתאם לדרישות הלקוח ולמטרת הערבות. לפיכך, היה מקום לצפות מהבנק לדאוג להתאמת נוסח הערבות לזה הנדרש בתנאי המכרז וכמבוקש על ידי התובעת.

מכאן, אין ספק כי מירב האשמה רובצת לפתחו של הבנק. התרשלנותו של הבנק היא הסיבה המכרעת לפגם שנפל בכתב הערבות בכל הנוגע להוספת התניות שלא נדרשו. אולם, גם התובעת אינה חפה מאשמה, בעיקר לאור העובדה, שהדגישה בעצמה, כי עסקין במכרז בעל חשיבות עסקית בעבורה.



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

מכאן, אילו הערבות הבנקאית הייתה נפסלת בשל פגם אחד ויחיד, שנגרם בשל רשלנות הבנק בכך שהוסיף תניות שכלל לא נדרשו, לפיהן הערבות אינה ניתנת להעברה ו/או להסבה ו/או להמחאה, הרי שהייתי מגיע למסקנה כי לחובת התובעת עומדת רשלנות תורמות העומדת בשיעור של 45%.

50. לאור מסקנותיי, לא מצאתי להידרש לשאלת שיעור הסתברות זכיית התובעת במכרז לולא נפגמה הערבות הבנקאית וגובה הנזק שנגרם לתובעת בשל אי זכייתה. עם זאת אציין כי הגם שנחה דעתי כי סיכויי התובעת לזכות במכרז היו גבוהים, לולא נפסלה הצעתה בשל כל אחד מהפגמים שנמצאו בכתב הערבות, הרי שלא שוכנעתי כי התובעת עשתה די כדי להקטין את נזקה. התובעת אמנם פנתה לוועדת המכרזים של הרש"ת, אך מסורבה נמנעה היא, משיקוליה, מלפנות בהליך מתאים לערכאות השיפוט המוסמכות למיצוי זכויותיה המשפטיות. בע"א 252/86 יצחק גולדפרב נ' כלל חברה לביטוח בע"מ פ"ד מה(4) 45, 50-51, נקבע כי: "הלכה פסוקה היא, כי על הניזוק מוטל הנטל - נטל ולא חובה (ראה ג' טדסקי, "הנטל ובעיית האונס והסיכול" משפטים טז (תשמ"ו-מ"ז) 335) - להפחית הנזק שעולות המזיק גרמה לו. נטל זה נקבע במפורש בחקיקה באשר לפיצוי בגין הפרת חוזה (סעיף 14א) לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970). חרף היעדרה של הוראה מפורשת בעניין זה בפקודת הנזיקין [נוסח חדש], הלכה פסוקה היא, כי נטל דומה קיים גם בדיני הנזיקין (ראה ע"א 592/66; ע"א 320/87)."

בנסיבות אלו, לו הייתי פוסק פיצוי לתובעת, היה מקום להפחיתו מחמת אי עמידתה בנטל הקטנת הנזק.

סוף דבר

51. לאור האמור ועל אף ששוכנעתי כי הבנק התרשל בהנפקת כתב הערבות אשר שימש את התובעת לצורך הגשת הצעתה למכרז, הרי שהתובעת התרשלה אף היא באופן שהטעתה את הבנק בקשר למועד תפוגת תוקף הערבות. כאמור ועדת המכרזים הבהירה, כי די היה בכל אחד מהפגמים אלה, זה שנגרם בשל התרשלות הבנק וזה שנגרם בשל התרשלות התובעת, כדי להביא לפסילת הערבות הבנקאית. התובעת לא מצאה להניח מסקנה זו תחת שבט ביקורתן השיפוטית של הערכאות השונות.

52. אי לכך, אני דוחה את תביעת התובעת לחייב את הבנק בתשלום פיצויי קיום או כל פיצוי אחר.



בית משפט השלום באילת

ת"א 36370-12-13 מ.ג.א. מוניות בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ

53. בנסיבות אלה, נוכח מחדלי שני הצדדים, כל צד יישא בהוצאותיו.

54. פסק הדין יומצא לצדדים באמצעות מזכירות בית המשפט.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ה אייר תשע"ו, 02 יוני 2016, בהעדר הצדדים.

"וס' טופף, שופט